

En europeisk psykolog

Detta år kommer den europeiske psykologen att se dagens ljus. Vid den europeiska federationen EFPA (European Federation of Psychologists' Association) generalför-samling i Oslo i juli förväntas ett beslut fattas om ett sameuropeiskt European Certificate in Psychology – EuroPsy.

Med stöd från EUs Leonardo da Vinci-program har europeiska psykologer, psykologförbund och universitets-institutioner i Europa arbetat med att formulera en grundläggande standard för psykologer som bedriver själv-ständig praktik. Resultatet av arbetet antogs första gången av EFPA 2001, och arbetet har därefter fortsatt för att nå det slutliga resultat som nu är färdigt att antas vid årets generalför-samling.

UTGÅNGSPUNKTERNA har dels varit den av EFPA (tidigare EFPPA) antagna standarden "Optimal Standards for the Profession of Psychology" (1990) som klargör den önskvärda nivån på akademisk utbildning och professionell träning av psykologer. Dels den så kallade Bologna-deklarationen (1999) som definierar universitetsutbildningar på dess olika nivåer: grundläggande, avancerad och forskarnivå. Den nu gemensamma standarden anger att den akademiska ramen ska vara fem års studier – avancerad nivå – plus ett års handledt praktik.

Under den senaste tvåårsperioden har sex europeiska länder, däribland Finland, genomfört en försöksverksamhet för att pröva användbarheten av de kriterier som ställts upp för utfärdande av certifikatet. De har även prövat den

organisation som behöver ställas på fötter för att hantera ansökningar och certifikatsutfärdande. Genom denna praktiska prövning har ytterligare erfarenheter kunnat läggas till den teoretiska modellen.

Syftet med EuroPsy är att skapa ett transparent system som bidrar till att tillförsäkra konsumenterna adekvat information om vilken kompetens psykologer har som erbjuder sina tjänster. Detta uppnås genom att alla innehavare av European Certificate in

"Detta år kommer den europeiske psykologen att se dagens ljus"

Psychology finns listade dels i nationella register, dels i ett gemensamt europeiskt register. Dessa register ska vara öppna för allmänheten. Den kompetens och erfarenhet som redovisas är inom något av områdena klinisk/hälsopsykologi, pedagogisk psykologi, arbetspsykologi samt ett område "övrigt". Ingen kan bedömas vara kompetent inom mer än två av dessa områden samtidigt. Certifikatet måste förnyas vart sjunde år, genom att den sökande uppvisar bevis på fortsatt professionell (yrkesmässig) utveckling under denna tidsrymd.

CERTIFIKATET SKA också bidra till en ökad rörlighet för psykologer i Europa. Direktivet 2005/36/EC, som rör det

ömsesidiga erkännandet av bland annat psykologer inom EU, sågs till en början som en möjlighet för professionen att skapa en plattform som, under förutsättning att den godkändes av kommissionen, skulle kunna ersätta de nationella prövningarna av psykologkompetensen. Detta har vid implementationen visat sig vara ogörligt. Fortsatt gäller den nationella prövningen.

Förhoppningen är att ett genomslag för EuroPsy i alla EUs 27 medlemsländer ändå, på sikt, ska skapa den gemensamma normen för en europeisk psykolog. Redan i dag ser vi framför allt nytillträdda medlemsstater förändra sin psykologutbildning med EuroPsy som måttstock.

ETT INFÖRANDE AV EuroPsy i Sverige kommer antagligen att dröja åtminstone in i nästa år. Ett ekvivaleringssystem, ett system som granskar tidigare meriter, kommer troligen att medföra att de allra flesta legitimerade psykologer uppfyller kraven för certifikatet.

Samtidigt utgör certifikatet en utmaning för universitetsinstitutioner i Sverige att utforma studieplaner och kurser på ett sådant sätt att de vid en framtida individuell granskning av sökanden fyller de krav som gemensamt överenskommits bland europeiska psykologorganisationer som en grundläggande kompetensnivå för den självständigt utövande europeiske psykologen.

ÖRJAN SALLING
Förbundsdirektör